

ŚPIEWAK ŚLĄSKI 41 (2002), nr 1–6

„Śpiewak Śląski” ma długą i bogatą tradycję; pierwszy numer ukazał się w 1920 r. Od tego czasu częstotliwość jego ukazywania się była różna, od dwutygodnika po kwartalnik. Swoim zasięgiem obejmował teren Górnego Śląska (Śląsk „czarny”, „biały” i „zielony”). Miał też „Śpiewak Śląski” w latach 30-tych zasięg ogólnopolski.

Pismo było początkowo organem Związku Śląskich Kół Śpiewaczych z redakcją w Bytomiu, a następnie w Katowicach. Z chwilą rozszerzenia działalności na całą Polskę, a nawet na polskie chóry w Czechach i Niemczech, pismo stało się organem Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Muzycznych z siedzibami w: Poznaniu, Katowicach, Toruniu, Lwowie, Warszawie, Kielcach, Krakowie, Wilnie i Łodzi. W tym czasie czasopismo podzielone było na cztery działy: literacko-muzyczny, organizacyjno-szkoleniowy, informacyjny i organizacyjno-sprawozdawczy, a od 1937 r. umieszczano dodatek nutowy zawierający pieśni chóralne polskich kompozytorów (m.in. T. Prajznera, K. Prosnaka, S. Kazuro i in.). Z pismem współpracowali też wybitni muzykolodzy, jak: Z. Jachimecki, A. Chybiński i H. Opieński.

Aktualnie „Śpiewak Śląski” jest pismem Oddziału Śląskiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr i ma zasięg lokalny. Jego redaktorem jest Rajmund Hanke (obecny prezes Związku).

W 2002 r. ukazało się 6 zeszytów (nr 338–343) w formacie B-5. Pismo ma charakter informacyjno-kronikarski, zatem znaleźć w nim możemy głównie krótkie artykuły informujące o planowanych imprezach (np. konkursach, koncertach), bądź relacje z odbytych już uroczystości, koncertów, podróży koncertowych itd. O wybitnie lokalnym charakterze świadczyć mogą artykuły informacyjne odnoszące się wyłącznie do chórów i zespołów objętych działalnością oddziału związku.

Niektóre z numerów dotyczą tematycznie jednego tylko miasta, inne zaś obejmują cały region. Spośród zeszytów omawianego rocznika nr 2 i 6 dotyczą środowiska Katowic, natomiast nr 4 — Piekary Śląskich. W tym ostatnim na uwagę zasługuje relacja z V Pielgrzymki Chórów i Orkiestr Górnego Śląska do Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Piekarach Śląskich (R. Hanke, *Modlitwa wyśpiewana w Piekarach Śląskich*, s. 4–5), a także krótki artykuł prezentujący znany i wielokrotnie nagradzany młodzieżowy chór mieszany *Schola Cantorum* z Zespołu Szkół im. I.J. Paderewskiego w Knurowie (E. Pieszka, „*Szkoła Śpiewu*” przy knurowskim liceum, s. 9).

Numer 2 (wyd. katowickie) poświęcony jest w większości X edycji Święta Śląskiej Pieśni Chóralnej „Trojak Śląski”, w ramach której zorganizowano I Międzynarodową Prezentację Laureatów Konkursów Chórów Szkolnych. W numerze znaleźć możemy regulamin, kalendarz koncertowy, a także artykuły poświęcone tym wydarzeniom muzycznym (R. Hanke, „*Trojak Śląski*” w *tęczy nowego stulecia*, s. 8; J. Wierzgoń, *I Międzynarodowe Prezentacje Laureatów Konkursów Chórów Szkolnych*, s. 9–11). Ponadto znajdujemy tu ciekawą rozmowę z kapelanem Oddziału Ślą-

skiego PZChiO ks. dr. Antonim Reginkiem, poświęconą różnym aspektom chóralistyki kościelnej, którą przeprowadził R. Hanke (s. 15–17).

Z kolei w nr. 6 zrelacjonowano m.in. XII Ogólnopolski Festiwal Polskiej Pieśni Chóralnej, odbywający się 16 listopada w Katowicach (R. Hanke, *Polska pieśń tryumfowała w Katowicach*, s. 4–5). Warto ponadto wskazać na rozmowę przeprowadzoną z bpem diecezji katowickiej Kościoła ewangelicko-augsburskiego Tadeuszem Szurmanem (s. 8–10), a także na prezentację dziejów mikołowskiej *Harmonii* (J. Krawczyk, *Z „Harmonią” bardzo blisko*, s. 33–35).

Numer 1, 3 i 5 mają zasięg regionalny. W pierwszym zamieszczono w głównej mierze omówienia koncertów chórów. Interesujący jest artykuł Wiesława Hajkowskiego poświęcony Janowi Kiepurze z okazji setnej rocznicy urodzin tego wybitnego sosnowiczana (W. Hajkowski, *Jan Kiepura jakiego mało znamy*, s. 2–5). W numerze trzecim Korneliusz Paweł Pszczyński, w artykule *Niektóre grodkowskie perypetie życia muzycznego* (s. 10–14), wspomina dzieje kultury muzycznej Grodkowa, natomiast Stanisław Śmietana omawia działalność orkiestr dętych (S. Śmietana, *Z historii orkiestr dętych na Śląsku górniczym*, s. 17–20). Z numeru 5 na uwagę zasługuje informacja powołaniu w 2000 r. Konfraterni Najstarszych Chórów i Orkiestr Województwa Śląskiego, która zrzesza zespoły działające nieprzerwanie co najmniej 90 lat (R. Hanke, *Najzacniejsi wśród zacnych*, s. 2–3) oraz historia jednej z najstarszych śląskich orkiestr dętych — KWK Knurów (M. Kowalczyk, *Rys historyczny Orkiestry Dętej Kopalni Węgla Kamiennego Knurów*, s. 8–10).

Obok wspomnianych wyżej artykułów na szczególne podkreślenie zasługuje rzetelnie opracowany i wartościowy (szczególnie dla badaczy dziejów śląskiej kultury muzycznej w XX stuleciu) cykl A. Wójcika: *Co nowego w „Śpiewaku” — nostalgiczna retrospekcja śląskiej publicystyki muzycznej*, publikowany w ostatnich trzech numerach omawianego rocznika (nr 4, s. 12–15; nr 5, s. 19–20; nr 6, s. 38–40). Dodajmy, że cykl ten będzie kontynuowany w kolejnym roczniku „Śpiewaka śląskiego”

Dla pełności obrazu należy na koniec jeszcze wspomnieć, iż w numerach 3 i 6 zamieszczono utwory chóralne Edwarda Bogusławskiego: *Inwokacja* na chór mieszany (nr 3, s. 22–28) oraz *Do **** na chór żeński (nr 6, s. 17–24).

Wiesława Pośpiech